

Norske trolldomsprosesser

Prosessnummer: 114

Tiltaltes navn: Siri Jørgensdatter

Årstall: 1730

Sted: Øyer i Oppland

(Brev fra Götensson.)

Siri Brichsdatter. 1730. Dier.

Forhør optatt hos sognepresten
over en 13 års pike, som har
beskyldt sin døde mor, Siri
Brichsdatter og andre for
å ha ført med broddom.

Anno 1730 Den 12de September vare vi under-
tegnede Christian Wölffgang Monrath provst
over Gölbrandsdalen og sognepræst til Øyer,
Christopher Kraft sognepræst til Ringebø og
Jens Kraft medtjener i ordet til Ringebø,
efter h^{er} biskop Biechmans rescript forsamlede
i Øyer præstegaard, for at examinere et
u^{ngt} goinde menneske navnlig Sirie Jørgens-
datter angaaende et af hende udbragt rygte,
om hendes mormoder og flere andres troldoms
varen, hvortil og paa vores anmodning
jndfandt sig kongelig maylt^s foged adle
Svend Stenersen og sorensriveren adle s^{te}
Winsnafs. -

Pbemeldte Sirie Jørgensdatter be-
kjendte da i vores narværelse, at vare 13
aar gammel, fød i en h^{us}mands plads
inder Haløensstad, hendes forældre ere hen-
døde, faderen for et aar siden, og hendes
moder i barselseng efter dette sit barns
fødsel, og som moderen var død, bleo h^{un}
opdraget hos sin mormoder Sirie Brichsdatter,

Sirie Brichsdatter

hvor og faderen opholdt sig som brügge
pladsen, hin bekiendte videre: at da hin
var 7 aar gammel tog hendes mor-moder
hende med sig, een helleg dags aften til sove-
kammeret paa Halstenstad, hvor hin tog een
sove eller faar og smurte med noget
smørelse hin havde i et horn, hvorpaa
mor-moderen tilligemed deponenten
sadte sig paa soigen hvorpaa de strax
kom i vejret, og efter et kort og kort
tid, kom ned paa et stad, hendes
mormoder kaldte Blaackollen,

Sine Erindringer

Undervejs mødte dem i vejret tre personer
som hendes mormoder kaldte, barne-faders
drenge, og de vare sort klæde, de bade
dem vare velkommen. Som de kom til
Blaackollen stæge de af, og sadte soigen
ide, men hendes mormoder og hin
kom strax ind, og blev hin sadt til
bords hos sin mormoder, som sad nærmest
fanden, den hin kaldte barne-fader, hvor
de bleve tracterede med rønnegrød,
smør, ost, fladbrød fisk baade farsk
og tørred, og der var 7 borde alle fulde,
de fick og øll at dricke, da de havde
spist begyndte de at figle med brødbrycker
baade smaa og store, derefter besaa
een hull som i een kielder, derpaa var
een løm som blev opticket, og strax kom
der een blase lue, og de saae at der vare
smaa folk i løm som peeb, blandt

andet talte fanden til hendes mormoder og sagde: hand vil icke have dette barn, nemlig Sirie Jørgensdatter, for hün röber dem alle, men hendes mormoder lovede at sigle hende, saa hün icke skülle giöre det, fanden som vor sortklad, og havde een brase halt paa hovedet som sad ved det største bord i köjsedet, og havde een jern lænke om livet som hand fñlede paa, og end da syntes lænken at vare lige tykke igjen, hand talde med sine gjæster skede, og da hand som forbenælt havde talt med hendes mor-moder, reyete de hün samme nat og hörd hün siden at sørgen som de raad paa, styrkede strax, hvorpaa hendes mormoder forböd hende icke at sige noget derom. Hendes mor-moder har nogle gange derefter reedet til Blasekollen hvor hün icke vor med, förend et aar derefter, da hün vor med igjen, og passerede i alt ligesom föste gang, dog sagde fanden til hendes mormoder den gang, at hand vilde have hende nemlig kjerlingen til sig med alle dette aar, hvorpaa hün bad om fred endnu et aar, men hand svarede, hand ved icke om det, og denne gang rede de pigens fader Jørgen Jensen som blev derefter syg og fick ondt i ryggen og omsidder döde. Nytt aar, förgangen aar, vor hün igjen paa Blasekollen, og blev brækeret ligesom fösten, og da mærkede fanden hende selv i

Sirie Jørgensdatter

dend lille finger paa vensdre haand, som
 endnu siendeligt er, og forklarede hui saaledes
 tilgick: fanden tog en lille kniv og skar
 hende ved den yderste leed paa fingeren,
 suede blodet af, og skroo hendes navn i en
 stor bog, bed og i hendes hoyere ore, og
 har mand forsaad, at hui har ingen
 følelse hverken i det yderste leed paa fingeren
 hvor hui er skaaret, eller i øret hvor hui er
 bidt; paa hjemreisen fra Blackollen
 foer hendes mormoder ind i Trællen annee
 kircke, og tog nogle fliser op af kircken som
 hui levede^{de} pigen med disse ord: at hui
 skulde kaste dem i Hofde-fossen og sige:
 Gud lad ikke min siel komme i himmelen
 førend disse fliser kommer paa sit stad
 igjen, hvileked hui og gjorde, derefter
 dode hendis mormoder efter en kort svaghed,
 og i dend tid hui var syg, leverede hui
 hende en bræe kop, som hui havde faaet
 af fanden, hvorudi var smørelse som de
 smurte sig idi naar de reed, foreholt
 hende, naar de skulle til Blackollen at
 følge med Anne Halstenstad, Goral Brenden
 og Kirstie Bisvstad tilstundende pindsaften,
 da de reyste, da hendes mormoder dode,
 blev deponenten bragt til gaerden hestingen
 her i Fjer som hendes mormoder boede
 paa, og om pindsaften natlen stode hui
 op fra de andre som hui laa hos, og
 gick til kircken, og tog smørelsen og

hine Brickedekker

smørte een lime skæft med, og strax reyste
hün til disse forbenafnde 3de kvinder, og de
3 fandens drenge mödte dem, og bød dem
være velkommen som tilforn, de gick ind,
bleve sadde til bords, og de fikk det samme
som tilforn, indbagen de fikk ingen fisk
den gang, og de figgede ligesom forhen, og
da lemnen blev oplücht, da saae hün og
sin mormoder med andre som röde sig
og pet i tüen, derefter reyste de hjem,
hün siger, at förend hün reyste paa
Næsdingen, lagde hün een kalle i sengen i
sin stöd med Inger og Kirstie Næsdingen
som laae der i sengen i hendes lignelse,
indtil hün kom igien, nogen tid
derefter som Torbiörn Næsdingens koene
fandt smörelsen i hendes kiste, tog hün
dend fra hende og brendte dend op, saa og
limen som hün red paa, aarsagen
derbil siger hün vor: at hün forhen havde
bekiendt for Inger og Kirstie om sin reyse
til Blaackotten, som igien havde bereldet
det Karie Næsdingen. Hendes farbroder
Torbiörn Næsdingen bragte hende til Præstegaar-
den hvor hün i sommer vogler creatürerne
i sættern, imidlertid har fandens drenge,
een og een om gangen salt tre gange med
hende, den förste bad hende icke at aaben-
bare noget. Den anden brüde hende fordi
hün havde aabenbart alleking, og vilde vrie
hovedet af hende. Den 3 ligesaa. Deponenten

Kiries Gæstebog

efter tilspørgende forklarede ellers, at hendes
 mormoder havde en brød, som hun undertiden
 udstykkede til de omkring liggende grander og
 naboer, og naar hand kom hjem igjen,
 spyede hand smøret af sig i et brøg, som
 hun brugte til foraring for fanden, og noget
 blev fordæret i huiuset, samme brød eller
 kaff forklarede hun vor græse afcolleur og
 rindt som en røsk, og naar den skulle
 udkendes for hendes mormoder, før hun med
 den op igjennem hoiinet paa laget, og lagde
 dend paa 2de stikker hvoraf dend selv
 rullede ind over laget, og efter Kielingens
 befaling før hen til de grander som hun ud-
 arafte for at sue melk af Kiørene, om
 vinteren bog fanden katten til sig igjen,
 men om vaaren fick Kielingen den igjen.
 Hun saae og blant andet af hendes mor-moder,
 hun sadte een Kniv i een vug, og somme
 sider tid et bræ, og havde see remmer som
 fanden havde givet hende, som hun knyttede
 om Kiøerne og melkede dermed, hvilken
 mandt see hun vilde i bygden. Endelig
 forklarede hun at Anne Halobandsdatter vor hvs.
 hende her i Præstegaarden i sommer, og forbød
 hende, ingen ting at aabenbare, thi ellers skulle
 hun miste sin kilse. Paa tilspørgende siger
 hun: at smørelsen som de brugte vor rød, og
 dend tid det blev brendt saae baade Torbjørn
 og hans søene Karie, med Inger og Kirstie Kæstingen
 samme smørelse. —

hvis brøksdatter

Gyer præstegaard ut supra. —

C: W: Mourath. Christ: Kraft. J. Kraft
 ovenstående saaledes ind vores overvarende passeret,
 testører S: Slanersen. Om: Winness —